

**70 РОКІВ
ОЖ-ЛВУ - ЛУ-окК.**

СТ. 3

**ФЕНОМЕН
КВІТКИ
КОНДРАЦЬКОЇ**

СТ. 4

**МИСТКИНЯ
ЗОЯ ЛІСОВСЬКА
(1927-2026)**

СТ. 12

**ВИХОВНО-
ВІДПОЧИНКОВИЙ
ТАБІР СУМ**

СТ. 13

**СТАЛІНСЬКІ
ОПРИЧНИКИ БЕЗПІД-
СТАВНО ЗААРешТУ-
ВАЛИ НАДІЮ
СУРОВЦОВУ**

СТ. 16

3 Днем Незалежності

**УКРАЇНА
Б'ЄТЬСЯ**

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ! ДОРОГІ ЧИТАЧІ «ГОМОНУ УКРАЇНИ»!

Щиро вітаємо вас із Днем Незалежності України — днем, який уособлює право нашого народу бути господарем на своїй землі, вільно визначати власне майбутнє та берегти свою мову, культуру, історію і державність.

35 років відновленої незалежності України і майже третина цього шляху проходить у боротьбі за її свободу та суверенітет. П'ятий рік повномасштабної війни надав поняттю незалежності для українців особливо глибокого значення. Це вже не лише історична дата чи державне свято. Це щоденний вибір захищати свободу, підтримувати тих, хто боронить Україну, допомагати тим, хто постраждав від війни, і не дозволяти знищити те, що робить нас українцями. Бути незалежними означає мати силу самим визначати, якою буде наша держава і яким буде її майбутнє. Це означає вистояти перед агресією, зберегти людяність у найтяжчі часи та передати наступному поколінню Україну вільною, суверенною і сильною.

Для українців у Канаді незалежність України також є відповідальністю: пам'ятати своє коріння, плекати українську ідентичність, підтримувати Україну та бути її голосом у світі. Саме так протягом десятиліть українська громада Канади зберігала зв'язок із Батьківщиною і передавала його новим поколінням. У цей День Незалежності схилиємо голови перед пам'яттю всіх, хто віддав життя за Україну, і висловлюємо вдячність кожному, хто сьогодні продовжує її захищати.

Україна вистоїть і переможе! Нехай її незалежність буде непорушною, а її майбутнє мирним, вільним і гідним.
З Днем Незалежності, Україно!

З повагою,
Редакція «Гомону України»

Happy **UKRAINIAN** INDEPENDENCE Day!

*Slava Ukraini!
Conservatives stand
with Ukraine!*

JAMES BEZAN MP
SELKIRK-INTERLAKE-EASTMAN
JAMESBEZAN.COM

24 August

HAPPY **UKRAINE** INDEPENDENCE DAY

Kinga Surma, MPP
Etobicoke Centre
102-201 Lloyd Manor Rd.
Etobicoke, ON. M9B 6H6
T: 416-234-2800
E: kinga.surmaco@pc.ola.org

@kingasurmampp @KingaSurmaMPP @surmakinga

FUNDRAISING EVENT ORGANIZED BY
**THE UKRAINIAN CATHOLIC
EPARCHY OF TORONTO AND
EASTERN CANADA**

PRESENTING SPONSOR
УСУУКС

THURSDAY
October 15, 2026

2nd Annual

Bishop's BANQUET

"Serve One Another, as Good Stewards of God"

PEARSON CONVENTION CENTER
2638 Steeles Avenue East. Brampton, ON L6S 6J9

Reception at 5:30 pm, Dinner at 7:00 pm

TICKETS:
\$200.00 PER PERSON
CASH BAR AVAILABLE
FREE PARKING

IN SUPPORT OF THE EPARCHIAL FAMILY AND LIFE OFFICE

FOR TICKETS GO TO WWW.UCET.CA

FOR MORE INFO CALL 647-351-9526 OR EMAIL EPARCHY@UCETEC.ORG

Ліга Українців Канади
Крайова Управа

З Днем Незалежності, Україно!

Ліга Українців Канади щиро вітає українців у Канаді, в Україні та по всьому світу з величним святом — 35-ю річницею відновлення Незалежності України!

Ця дата — символ нашої незламності, багатовікової боротьби за свободу та непорушної єдності. Сьогодні Україна виборює своє право на вільне майбутнє ціною надзвичайних зусиль, і ми задекларуємо свою непохитну підтримку українському народові та його захисникам.

Дякуємо кожному, хто береже українську ідентичність, підтримує Збройні Сили України та зміцнює український голос у Канаді.

Разом до Перемоги! Слава Україні! Героям Слава!

70 РОКІВ ОЖ-ЛВУ - ЛУ-ОКК. ХТО Є ЛІГА УКРАЇНОК КАНАДИ І ЩО ДОСЯГНЕНО?

Історія Ліги Українок Канади - це дзеркало, в якому відбивається історія нашої громади в Канаді. Це спільна історія патріотичних жінок, які мали бажання залишитися вірними доньками свого народу і бути берегинями своєї Української історичної та культурної спадщини в Канаді, далеко від рідного краю. Це про тих жінок, які разом працювали, щоб збудувати організацію, яка допомагала б виховувати наступні покоління в Українському дусі, і де процвітав би маленький клатчик рідної Україні далеко поза її межами. Ці відважні жінки завжди пам'ятали про свій Народ і завзято працювали, щоб підтримати воюючу Україну. Це – історія посвяти, жертвості, безкорисливої праці на добро і майбутнє нашої громади в Канаді та Україні.

2026 рік є ювілейним роком, коли

Ліга Українок Канада відмічає 70 років свого існування та праці.

Наша праця ще не завершена! Хто б міг собі уявити, що через тридцять п'ять років після проголошення незалежності, Україна, як модерна європейська демократія, що розвивається на основі західних цінностей та позитивного економічного розвитку, дивиться у вічі екзистенційної боротьби за своє виживання, за свою ідентичність і свій Народ. Як зазначила Крайова Голова Ліги Українок Канади Олеся Луців-Андрійович, "Боротьба за вільну та незалежну Україну триває! Історія показує нам, що, хоча нинішня війна України ще не завершилася, свобода та демократія можуть і будуть процвітати. Ліга Українок Канади продовжує бути голосом України і буде надалі відстоювати суверенну, сучасну демократію із справедливим

та тривалим миром для всього Українського Народу."

Всеканадська організація зродилася

Початки Об'єднання Жінок Ліги Визволення України (ОЖ-ЛВУ), як називалася наша організація, коли була створена, були скромні. Основоположницями були жінки, які не з власної волі, але через страшні події Другої світової війни та жорстоке зло, яке принесли різні ворожі окупанти, були змушені покинути свої доми і родини. Після закінчення війни було неможливо повернутися додому. Україна була поневолена і треба було шукати притулку десь в чужому краю. Доля розкинула бездержавних українців по майже всіх континентах. Між ними були і ті, які попали до Канади.

Як усі українські біженці після Другої світової війни, вони не втрачали свою ідентичність і приєднувалися до існуючих українських громад де почали робити свій внесок у розбудову Українського життя далеко від рідного краю. Їх воєнний досвід та пережиття, які вони зазнали під нацисткою та советською окупаціями, доповнили розуміння української ідентичності в Канаді. Ця післявоєнна еміграція була патріотично наставлена та надзвичайно національно свідомо. Доля переселила цих відважних жінок в заморську, привітну, але чужу Канаду, де вони шукали своє місце в суспільстві, вільно жити, працювати і ще помагати своїй Батьківщині. Як написано у пісні – «Далека Ти, а близька нам, кохана Вітчизно».

☛ 70...стор. 7

Від імені Крайової Управи Ліги Українок Канади вітаємо усю Українську громаду в Канаді та по всьому світові, а особливо - нашу рідну Україну з великим святом - Днем відновлення Незалежності України!

Для Ліги Українок Канади Свято Незалежності Української держави - особливе. Адже Наша організація, яка була створена 70 років тому, у 1956 році, і називалася Об'єднання Жінок Ліги Визволення України, метою своєї діяльності якраз мала визволення України з-під советської окупації і відновлення Незалежної Української Держави. Багато поколінь українців у Канаді, в Україні та світі самовіддано і невтомно працювали для цієї спільної мети.

І цей день настав 24 серпня 1991 року.

Україна вирвалася з імперського рабства і стала незалежною, суверенною державою.

Саме тоді організацію перейменували в Лігу Українок Канади. З того часу минуло 35 років! Всі ці роки Ліга Українок Канади продовжувала підтримувати Україну. Вже п'ятий рік поспіль ми святкуємо День Незалежності в умовах жорстокої війни, після повномасштабного вторгнення московських військ. Тому наша спільна боротьба триває.

Ми безмежно вдячні захисникам і захисницям України за їхній щоденний подвиг і підтримуємо воюючу Україну своєю працею, навіть далеко від рідної землі. У свій 70-літній ювілейний рік Ліга Українок Канади продовжує боротьбу за перемогу, свободу, територіальну цілісність та процвітання України.

Ми об'єднуємося, аби підтримати Україну і закликаємо до підтримки наших друзів та союзників. Лігою Українок Канади засновано спеціальні фонди для гуманітарної допомоги нашим братам і сестрам на передовій національно-визвольної боротьби, котрі зі зброєю в руках наближають нашу перемогу. Фонд "Ангели Хоронителі України", Фонд "Приятелі Збройних Сил України" - це ті інституції, які дають можливість кожному з нас зробити свій вклад у спільну боротьбу, сприяти підтримці наших захисників та їх родин та наблизити перемогу України. Дякуємо усім, хто з нами. Бажаємо усій Українській громаді та кожній Українській родині духовної єдності, взаємної підтримки та розуміння.

Перемоги, миру, злагоди та процвітання нашій рідній Україні!

Нехай лунає по всьому світі: Слава Україні! Героям Слава!

Олеся Луців-Андрійович

Голова КУ Ліги Українок Канади, Олеся Луців - Андрійович

MAKE YOUR DONATION TODAY

Підтримка психічного здоров'я, реабілітаційна підтримка, медичне обладнання, освітні програми та соціальна реінтеграція українських поранених бійців, ветеранів, волонтерів та жертв війни.

Online:
bcufoundation.com/donate-today

In-person: BCU Account #69026

E-transfer: lucw.gau@gmail.com

SCAN TO DONATE NOW!!

ФЕНОМЕН КВІТКИ КОНДРАЦЬКОЇ

До 60-ліття хору «Веснівка»

У сучасному культурному канадсько-українському просторі триває інтенсивний процес переосмислення мистецьких здобутків ХХ та початку ХХІ ст. Постать Квітки Кондрацької, відомої диригентки Канади та за її межами, музично-громадської діячки, педагога, чия творчість стала уособленням української народної пісні, яка в чудових хорових обробках звучить на сценах Канади та в багатьох країнах світу, посідає у цьому процесі ключове місце. Особливої уваги заслуговує диригентська діяльність Квітки Кондрацької, як засновниці, мистецького керівника і довголітньої диригентки хору «Веснівка» та Чоловічого Камерного Хору (Торонто, Канада), яка набуває дедалі вагомого значення. Диригентська діяльність пані Квітки інтегрується в сучасне середовище через концертно-хорове мистецтво та сприяє збереженню та розвитку українських хорових традицій, а зокрема обробок української народної пісні в академічному виконанні хору.

Нещодавно, 29 березня 2026 року, відбувся ювілейний концерт «Свято пісні з нагоди 60-ліття» хору Веснівка під невтомним керівництвом Квітки Кондрацької. Шістдесят років і незмінні славні хористи, які до цього часу співають у цьому хорі, велика праця пані Квітки не лише як диригентки, керівника, педагога, але й чудової людини, яка своєю творчою харизмою закохує у хорове мистецтво, підбирає цікавий репертуар, від народної пісні до духовної музики, творів української і світової класики, завжди знаходить підхід до кожного хориста, до кожного хорового твору. Як талановита, досвідчена диригентка допомагала і допомагає створювати хорову традицію в Канаді та за кордоном, зокрема з виступами хору на сценах Америки, Англії, Німеччини, Італії, Франції, Іспанії, Нідерландів, Польщі, Португалії, Аргентини, Бразилії, України. Завше підтримує українсько-канадських музикантів, диригентів, співаків та композиторів, пропагуючи їх музичні твори та виступи. Багато років вона є членом журі музичних конкурсів, а також щорічних Українських музичних фестивалів у Торонто, була президентом Українсько-Канадської Хорової Федерації, а також членом Асоціації керівників хорів. Хочеться особливо зазначити її вагомий внесок у розвиток культурно-хорового мистецтва Канади, який був відзначений нагородами та медалями. Серед них: Canadian Association of Choir Conductors, Конгрес Українців Канади, – у 2007 році КУКом нагороджено пані Квітку Шевченківською Медаллю, у 2015 році відзначена медаллю за визначний внесок у популяризацію творчої спадщини Тараса Шевченка за межами України Світовим Конгресом Українців, у 2025 році Українською Канадською Суспільною Службою в Торонто було надано їй Гуманітарну Нагороду ім. Маркіяна Охримовича.

Висока загальна культура та еру-

диція, талант, велика диригентська практика дають можливість їй досягати значних успіхів. Як vocal coach хору, я можу зазначити, що пані Квітка завдяки своїм здібностям, своїй невичерпній енергії і наполегливості досягає поставлених завдань, що викликає довіру і повагу. Володіючи гарним голосом, відмінним музичним слухом, а також відповідними знаннями основ вокально-хорової педагогіки, вона майстерно вміє показати правильне формування звуку, його тембральне забарвлення, яке необхідне для того чи іншого твору. На кожній репетиції вона постійно звертає увагу співаків на підвищення загальної культури вокалу, урізноманітнення тембрової палітри голосів, чистоти інтонації, чіткості дикції, поліпшенню їх гармонічного слуху. Вона вимагає від хору не просто співати красиві звуки, а з розумінням підходити до інтонації кожного слова поетичного тексту, наголошуючи при цьому, що в співі хору завжди повинна звучати конкретна

КВІТКА КОНДРАЦЬКА.

інтонацій, тембрів, темпоритмів, вона завжди наголошує, що основою вокально-хорового мистецтва є, в першу чергу, природна наспівність, тобто безперервний, плавний потік звучання людського голосу, облагород-

Квітка Кондрацька.
FESTIVAL INTERNACIONAL DE MUSICA DE CANTONIGROS 2003 р.

думка, що міститься у слові, зігріта теплою людських голосів і красою музики, яка поглиблює і збагачує його зміст. Постійно працюючи над виразністю співу, розширенням звукового діапазону, пошуком багатства

жений майстерністю і зігрітий глибокими почуттями виконавців. Саме природна наспівність разом з яскравою образністю слова, фрази, мелодії допомагає розкрити задум композитора, глибоко передати зміст будь-

Веснівка виступає у Римі
для Папи Івана Павла II у Папській аудиторії. 1988 р.

якого твору. Пані Квітка прекрасно відчуває можливості людського голосу. Це ми бачимо не тільки тоді, коли співає хор «Веснівка» та «Чоловічий камерний хор», а й солісти, з якими також наполегливо працює. Вона завше приходить на допомогу професійними порадами хористам. Багато сил і енергії диригентка віддає роботі над інтонацією в хорі, розвитку мелодичного і гармонічного слуху співаків. Працюючи над ансамблем, Квітка Кондрацька вимагає від виконавців досягати повного злиття з іншими голосами, підпорядковуючи цьому темброве забарвлення звуку, характер штрихів, пульсацію темпоритму, динаміку та агогіку. Для того, щоб та чи інша партія продовжила звучання попередньої у відповідному нюансі чи характері, вона вимагає від артистів хору знання цілої партитури, відчуття своєї партії як невід'ємної частини загального образного змісту і форми цілого твору. Вона знає, чого хоче і чого можна досягти від виконавців саме на даному етапі. Ідучи в своїй роботі поступово від легшого до більш складнішого, пані Квітка відштовхується від тих реальних можливостей, якими володіють виконавці на даний час. Поступово вимоги щораз збільшуються і таким чином колектив, не зупиняючись на досягнутому, постійно рухається вперед, оволодіваючи все новими й новими засобами виконавської майстерності. Кожна репетиція, яку проводить Квітка Кондрацька, - це процес постійних творчих пошуків, шліфування і доведення до досконалості всіх деталей твору. Одночасно, будучи добрим педагогом, вона виховує в хористів почуття активного і свідомого ставлення до всього виконавського процесу. Вона надзвичайно вимоглива як до себе, так і до інших. Ця вимогливість будується на безкінечній терпимості і взаєморозумінні, де ні одна хвилинка репетиційного часу не пропадає марно. Пані Квітка – добрий психолог, яка розуміє творчий стан хористів і коли це необхідно, вміє не звернути увагу на дрібниці, недоліки у виконанні, а часом різко вимагати дисципліни й зосередженості. Репетиції Квітки Кондрацької – це школа великої педагогічної творчої майстерності хорового мистецтва. На них базуються основи не тільки майбутніх концертних виступів, а й створюється міцний фундамент подальшої мистецької діяльності хору. У цьому контексті феномен Квітки Кондрацької є ідеальним втіленням хорового мистецтва в рецепцію сьогодення.

Зорич-Кондрацька Квітка-Галина народилася 9 березня 1944 року у місті Львові (Україна) у славній родині відомих громадських діячів Канади Богдана та Ярослави Зорич. Ще малою дитиною Квітка-Галина переїхала з батьками до Канади, де зародилося її мистецьке покликання. Ось як розповідає в інтерв'ю сама пані Квітка.

Хто надихнув Вас до хорової справи?

- Мій батько. Він мав гарний голос (бас) і чудовий слух, сам створював маленькі хори в містечках України, а також співав у хорах. Як ми виїхали з України до Австрії там був створений чоловічий хор «Ватра», яким диригував Лев Туркевич і мій батько співав у тому хорі. Вони роз'їжджали по всій Європі і співали. То мій батько, він мені прищепив любов до музики і хорової справи.

Як формувалося Ваше покликання диригента? Що спонукало Вас до створення хору «Веснівка»?

- У 1968 році я закінчила музичний факультет Торонтонського Університету, викладала музичні предмети та хоровий спів у школах Торонто. Шкільним хором в церкві Святого Миколая я почала диригувати ще на курсах українознавства, то лише був спів. Два роки пізніше приходили учениці з інших курсів і так створився хор. Ми співали на шкільних імпрезах, на єпархіальних святах, що колись були дуже величаві на виставках (Exhibition place) в Торонто, де приходили тисячі людей, там була дуже велика сцена, де брав участь не лише наш хор, а й інші хори. Але так сталося, що з того шкільного хору створився хор «Веснівка». Хор був заснований у 1965 році і співаємо дотепер.

Часто виступи хору супроводжує оркестр і чудові обробки українських пісень. З якими відомими митцями Ви співпрацювали і співпрацюєте?

- Першим з українських композиторів був – Мирослав Скорик, він зробив нам оркестровку на «Русалчин Великдень», пізніше Віктор Степурко – чудо-оркестровки. А також ми співпрацювали з українсько-канадськими композиторами – Зенко Лавришин, Лариса Кузьменко, Михайло Гринчишин, який створив багато творів для київських бандуристів та інші. Упродовж шести десятиліть, наш хор виконував різноманітний репертуар: композиції сучасних канадських і українських композиторів та музичні твори XVIII – XX століть. Сьогодні хор «Веснівка» та Чоловічий камерний хор, який був заснований у 2001 році, продовжують співпрацю з іншими ансамблями, хорами, ми підтримуємо молодих талановитих солістів та музикантів, запрошуючи їх до участі у своїх концертах.

Ви є ініціатором і автором багатьох мистецьких проєктів, серед яких присвячений Чорнобильській трагедії. Чи не могли б Ви розповісти про них?

- Мій чоловік на той час був головою проєкту «Діти Чорнобиля» і вони хотіли відзначити двадцяті роковини і я разом з Романом Борисом та Романом Гурком подумали про величавий концерт, бо то був не лише концерт, а збір грошей для лікарень дітям, що потерпіли трагедію. На перший наш концерт, присвячений 20-ій річниці Чорнобильської ядерної катастрофи ми залучили не лише наш хор, а й канадські хори, величавий хор «Amadeus», «EIS singers», «Orpheus», «Gryphen Trio», соліст Павло Гунька та інші відомі хори. Роман Борис звернувся до канад-

ВЕСНІВКА – жіночий хор 1968 р.

ського композитора Christos Hatzis, щоб написав твір про Чорнобиль, то був дуже важкий сучасний твір і на тому концерті була прем'єра. Пізніше, як було 25-ліття ми знову повторили цей концерт. І тепер на 40-ві роковини, Максим Кучмета написав велику кантату-реквієм «Чорнобильська Мадонна» для хору, оркестру, солістів, присвяченій пам'яті жертв аварії на ЧАЕС, і недавно, 26 квітня 2026 року була світова прем'єра в Базиліці Святого Павла у Торонто. Хор «Веснівка», разом з Чоловічим камерним хором Торонто, Капелою бандуристів та Канадським дитячим оперним хором виконували «Панахида-реквієм» композитора Романа Гурка. А також ми виступали на меморіальних концертах, присвячених 70-й, 75-й та 85-й річницям Голодомору в Україні, на концерті, присвяченому 100-річчю Першої Світової війни та Січових стрільців, концертах, присвячених 120-річчю українського поселення в Канаді та 100-річчю проголошення незалежності України 1918 р., на щорічних різдвяних концертах, на святкуванні Великодня у прямій трансляції у Великобританії в 2007 році, а також концерти присвячені творчості Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки та музичних класиків М. Лисенка, К.Стеценка, М. Леонтовича.

Ви завше обираєте цікавий репертуар, який складається як з класичних поліфонічних творів, так із сучасних хорових композицій. Яким творам Ви надаєте перевагу?

- Я думаю, що хор найкраще сприй-

має українську народну пісню, також класика відіграє у нас велику роль. Ми виконуємо різноманітний репертуар українських та світових класиків, твори сучасних композиторів Мирослава Скорика, Євгена Станковича, Віктора Камінського, Лесі Дичко, Богдани Фільц, Лариси Кузьменко, Ганни Гаврилець, Жанни Колодуб, Зені Кушпети, нашої довголітньої талановитої піаністки, Зенона Лавришина та інших. З особливим натхненням ми виконуємо церковно-літургійний репертуар. Але мушу сказати, що перевага – обробки українських народних пісень.

Нещодавно хор «Веснівка» відсвяткував своє 60-ліття, який під Вашим багаторічним керівництвом здобув великий успіх і визнання не лише в Канаді, а він став знаним у цілому світі. У чому секрет успіху? Не лише велика праця, організація, а й вибір композицій чи виконання?

- Секрет полягає в тому, що ми співаємо не лише для нашої української громади, ми вийшли поза коло українства. Я їх (хористів) почала брати на всі можливі фестивалі. То потребувало багато коштів. Наш перший конкурс, що дав нам поштовх до визнання, де хор отримав першу нагороду в категорії «Народної пісні» на фестивалі канадсько-етнічних хорових груп, організований Музичною Асоціацією «Ківаніс», спонсорований «Комюніті Фолк Артс Консил» мав великий успіх. То був наш перший концерт, він відбувся у травні 1969 року в залі «Сент Лоренс Сентер» у Торонто. Маємо кілька відзнак за перші місця в CBC National Choral

Competition та срібну медаль на «Folklore a capella» у 2000 році в Лінці, Австрія. Але найважливіший був конкурс у Валії.

Які виступи Вам найбільше запам'яталися?

- 1000-ліття України-Руси, де ми брали участь в Лондоні, а так само у Ватикані у 1988 році. Ми співали Святу Літургію, виступали на імпрезі в папській аудиторії, співали на концертах. Також найбільше запам'яталася участь в конкурсі у Валії «Llangollen International Choral Eisteddfod» 1993 року і наш перший виступ в Торонто поза межами українського середовища у 1969 році.

Ви були і є наставником, вчителем для кількох поколінь своїх хористів, які люблять і пишаються Вами і те найдорогоцінніше несуть у світ. Які організаторські та професійно-хорові методи Вам найбільш близькі у диригентів?

- Мені цікаві методи багатьох відомих диригентів. Але я їздила в Київ на фестивалі Миколи Гобдича і його методи мені найбільш близькі.

Хочу сказати, що багато хористів від самого початку і до сьогодні залишилися в хорі. Я не знаю, що є ще такий хор, що має 60 років ту саму хористку, що тримається одного хору. Тому, то не є лише хор, то є така співуча родина.

Ваша багатогранна диригентська діяльність є великим внеском у відродження і розвиток української музичної культури, популяризації української музики в Канаді та за її межами. Які нові творчі плани та проєкти?

- Наша найважливіша концертна подорож була до України. Для хористів був дуже зворушливий час, коли вони перший раз побачили свою родину. Аудиторія в Україні прийняла нас дуже тепло, що залишилося назавжди у наших серцях. Кожна наша подорож з концертами – це нова сторінка великої книги, де зберігаються наші емоції і велика історія. Тепер ми маємо кілька концертних програм, а зокрема готуємося до концертів у Польщі, маємо великий репертуар і багато праці. Але це надихає нас до нових проєктів.

Отже, кризь призму української народної пісні, сучасних хорових та оркестрових обробок, а також збереження історичної спадщини класиків, які виконує хор під керівництвом Квітки Кондрацької, формуються культурні проєкти та цінності для нового покоління.

**Д-р мистецтвознавства
ІРИНА ЯРОШЕНКО**

Д-р Ірина Ярошенко.

Веснівка допомагає зібрати 155,000 доларів для українського центру опіки 2009 р.

League of Ukrainian Canadian Women
Toronto Branch
Ліга Українок Канади
Відділ Торонто

Щиро вітаємо українців із
35-ю річницею
Відновлення
Незалежності України!

Бажаємо Україні перемоги, миру та процвітання!
Нехай незламний дух українського народу
веде нас до світлого майбутнього.

Слава Україні!

 22 серпня | **Centennial Park**

У рамках святкування Дня Незалежності України

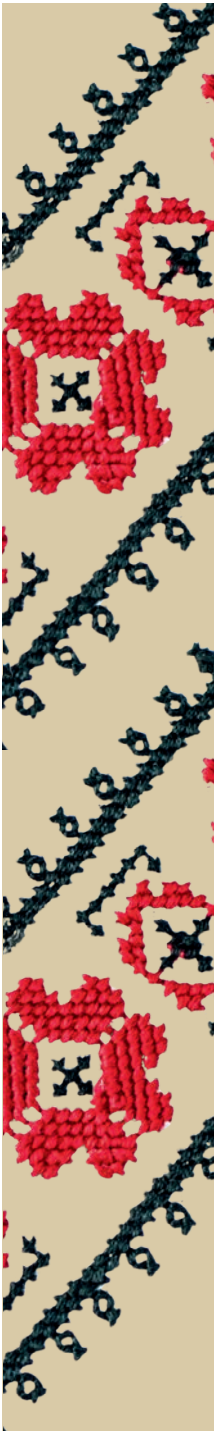

Доброчинна лотерея
від Ліги Українок Канади — Відділ Торонто

Неймовірні подарунки чекають на вас!

Приєднуйтеся до святкування та підтримайте добру справу!

**Вітаємо
з Днем
Незалежності
України!**

**з вірою
у силу культури**

Слава Україні!

SHEVCHENKO
FOUNDATION

Leadership Stewardship Partnership
www.shevchenkofoundation.com

Український Дім для Сеньйорів
ім. свв. Петра і Павла

24 серпня 2026
35-та річниця незалежності України

У цей урочистий день
ми з гордістю підносимо наш український прапор
і передаємо найщиріші святкові вітання
усім українським родинам
розсіяним по цілому світі.

Святкуємо Разом!

Sts. Peter and Paul Seniors' Residence 221 Milner Avenue
Toronto ON 416.291.3900 www.sppresidence.com

70 РОКІВ ОЖ-ЛВУ - ЛУ-ОКК. ХТО Є ЛІГА УКРАЇНОК КАНАДИ І ЩО ДОСЯГНЕНО?

➡ Закінчення з стор. 3

Українські жінки приєднувалися до Ліги Визволення України (ЛВУ) та до Співки Української Молоді (СУМ), які почали свою діяльність в 1948-1949 рр. Всіх цих людей об'єднувала одна ціль – самостійна, незалежна Україна, для якої вони жили та працювали. Як писала член КУ ЛУ-окК та колишній редактор газети Гомін України Оксана Соколик, “Українці не припинили своєї боротьби за побудову Української держави. Сповняючи “Звернення Воюючої України до еміграції”, ці люди об'єднувалися у громадські структури, творили пресові видання, культурні та фінансові установи.”

Наші жінки вступали до ЛВУ і з часом появилася потреба розвинути самостійну жіночу організацію. У 1955 р., рішенням 6-ої Крайової Конференції ЛВУ, жіночі секції стали самостійною організацією з власним статутом - Об'єднання Жінок Ліги Визволення України. Майже сорок років пізніше, у 1993 р., на XIII Крайовому З'їзді перейменовували нашу організацію на Лігу Українок Канади (ЛУ-окК).

Змінилося ім'я, але не принципи

Ім'я нашої організації змінилося, але основні принципи залишилися незмінними. Змінилися тільки суспільні й політичні обставини в світі, та демографічний стан нашої громади. ЛУ-окК сьогодні є чутливою й гнучкою організацією, свідомою, що сьогоднішнє суспільство є дуже відмінне від того, яке було сімдесят років тому.

Колись українських жінок в Канаді об'єднували спільні пережиття з часів війни та повоєнних таборів, брак знання англійської мови, тяжка праця, щоб влаштувати себе в Канаді, дати своїм дітям всі можливості та освіти, та на жаль, деяка дискримінація проти біженців. Сьогодні ситуація значно інакша і багато краща. Наші жінки здобули освіти і фінансову стабільність, мають знання мови, успішні професії та кар'єри. Натомість, наші членкині зустрічаються з новими викликами.

ЛУ-окК, як і більшість громадських організацій, змагається зі сильним впливом асиміляції та сучасними вимогами модерного суспільства. З початку, усі членкині ЛУ-окК родилися в Україні. Тепер, сімдесят років пізніше, більшість членкинь вже народилися поза межами України. Щойно недавно, почали долучатися новоприбулі жінки, які переїхали з Польщі та колишньої Югославії, а в останніх кількох роках, починають долучатися до нашої діяльності новоприбулі жінки з України, яких доля знову закинула до Канади.

В єдності - сила. Співпраця в громаді

Від своїх початків наша організація працювала близько та далі співпрацює з організаціями Українських Державницьких Організацій (УДО) (раніше Організації Українського Визвольного Фронту), до яких входять Ліга Українок Канади, Ліга Українців Канади та Співка Української Молоді. Разом наша діяльність спрямована на дві важливі сфери: розвиток громадських, політичних, і культурних діянок нашої громади в Канаді та підтримка Українського Народу на його шляху до перемоги в теперішній війни проте північного сусіда, а також розбудови суверенної та успішної, демократичної європейської Держави. Співпраця та координація з іншими громадськими організаціям, такими, як Конгрес Українців Канади (КУК), Українське Національне Об'єднання (УНО), Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), Світовий Конгрес Українців (СКУ) та багатьма іншими, є надзвичайно важливі для ЛУ-окК. На крайовому рівні ЛУ-

окК є членом Конгресу Українців Канади (КУК), Світового Конгресу Українців (СКУ), та Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО). В цей час зв'язок, навіть тільки віртуальний, з українськими жінками, які розкинені дослівно по всіх куточках нашої земської кулі, є дуже важний.

Політична діяльність

Важливим аспектом діяльності всіх відділів ЛУ-окК була та на далі є активна участь у громадських подіях на підтримку України та розвитку демократії в Україні. Наші відділи збирали петиції, писали листи до представників уряду, організовували демонстрації та публічні протести на захист поневолених братів і сестер. Від початку повномасштабного нападу росії на Україну в 2022 р., членкині в усіх відділах беруть участь у різних акціях в обороні України, у збиранні фондів на підтримку гуманітарних потреб в Україні та на підтримку ЗСУ. Вони постійно працюють над приверненням уваги загальної спільноти до теперішніх потреб знову воюючої України та на підтримку переміщених Українців, які так численно прибули до Канада від 2022 року.

Наша історична пам'ять

Пам'ятати різні історичні події та шанувати героїв Українського Народу є важливою частиною праці по відділах. Вшановуючи пам'ять великих творців Української культури, знаменитих винахідників та науковців, визначних провідників та подвиги Українського Народу, ми пам'ятаємо про мудрість і творчість Українського Народу і про величезні жертви наших попередників. Тим самим показуємо новим поколінням, якою великою ціною була здобута незалежність Української Держави. Ми показуємо, яка цінна Українська Незалежність, і як нам потрібно бути весь час готовими на захист нашої культурної спадщини, історичної пам'яті та Української Держави і Народу.

Всеукраїнські проекти ЛУ-окК

Крайова Управа ЛУ-окК розвинула та підтримувала кілька всеукраїнських проектів, до яких долучалися відділи з цілої Канади. Між ними такі проекти:

Фонд «Ангели Хоронителі України» – це канадський неприбутковий фонд, який вже від 2014 року підтримує гуманітарні потреби ветеранів, військових та цивільних осіб, які зазнали поранення внаслідок військової агресії росії проти України. Фонд надає фінансову підтримку у медичному лікуванні, фізичній та психологічній реабілітації, а також соціальній інтеграції поранених українських вояків, ветеранів, добровольців та жертв війни. Вже майже чотирнадцять років проект “Ангели Хоронителі України” співпрацює з урядом України, мережею військових та цивільних лікарень і центрів реабілітації, провідними академічними установами, місцевими НУО, благодійними фондами, медичними спеціалістами та асоціаціями. За своє існування, фонд “Ангели Хоронителі України” підтримував лікарні та центри в різних частинах України. Проект також працює над навчанням та підвищенням кваліфікації місцевих медичних професіоналів, щоб вони могли надавати потрібне лікування по своїх місцевостях в Україні.

Фонд «Береги Надії» вже є завершений. Фонд був створений Лігою Українок Канади, щоб вшанувати засновників, якими були головно політичні біженці після Другої світової війни, змушені покинути свою батьківщину. Фонд отримав пожертви

від Кредитової Співки Будучність, різних організацій та приватних жертводавців і зайнявся записом свідчень та інтерв'ю з особами, які перейшли через Пір 21 або Пристань 21 (Pier 21) в Галіфаксі, збором статей, публікацій, фільмів, пам'ятних заходів та інших ініціатив. Метою проекту було документувати та поширювати інформацію про досвід українських іммігрантів після Другої світової війни, які перейшли через Pier 21, щоб почати своє нове життя в Канаді. 25 травня, 2019 відбулося відкриття пропам'ятної дошки, присвяченої українській післявоєнній еміграції, в Канадському Музеї Імміграції у Галіфаксі біля Pier 21.

Друг Героя - Hero's Companion - це була канадсько-українська неприбуткова організація, якою спершу займалася ЛУ-окК, і пізніше програма перейшла під опіку Ліги Українців Канади. В цій програмі використовували силу зв'язку людини й собаки, щоб лікувати невидимі психологічні та душевні рани у ветеранів та жертв війни. Ця програма тренування терапевтичних собак допомогла воякам, ветеранам, колишнім військовополоненим, внутрішньо переміщеним особам та дітям відновитися після фізичних і психологічних травм. Проект також навчав та підбирав службових собак для ветеранів Збройних Сил України та добровольчих батальйонів, які боролися зі серйозними проблемами через посттравматичний стресовий синдром (PTSD) та інші невидимі травми, отримані під час війни. Друг Героя на той час був першим та єдиним таким проектом в Україні.

ЛУ-окК - це неприбуткова громадська організація

Щоб виконувати свої обов'язки, безумовно, потрібно мати забезпечені фонди. ЛУ-окК - це неприбуткова громадська організація, яка виключно базована на добровільній праці наших членкинь та добровольців. Ми намагаємося здобувати кошти під час політичних, культурно-освітніх, господарських та інших організаційних подій та через збіркові акції. Зібрані фонди дозволяють нам виконувати наші проекти та підтримувати українську молодь, різноманітні добрі цілі в нашій громаді та гуманітарні потреби воюючої України.

70 років працюємо для розвитку громади

Перші членкині ЛУ-окК (тоді ОЖЛВУ) зробили великий внесок до встановлення фундаменту, на яким наша організація працює вже 70 років. Покоління за поколінням розбудовували Лігу Українок Канади, будучи уважні до потреб свого часу. Як пише Оксана Соколик, “Україна та українці світу знову разом борються з московською агресією - збройною, економічною, політичною, технологічною та інформаційно - пропагандистською війною, яку розгорнула Росія проти нашого народу.” Сьогодні нові жінки далі стараються якнайкраще відгукнутися на реалії Українського громадського життя у 21-му сторіччі та бути сумлінними у відповіді на колосальні потреби та виклики знову воюючої України.

Відзначаючи 70 - річчя Ліги Українок Канади, хочемо ознайомити громаду з обсягом праці наших відділів та їх членкинь, виконаної протягом десятиліть аж до сьогодні. На цих сторінках будемо впродовж цього ювілейного року висвітлювати історію і працю кожного відділу, їх шлях та діяльність за ці роки. Слідкуйте за цими громадським історіями та споминами в наступних примірниках цієї газети.

Ліда М. Василин
Секретар КУ-ЛУ-окК

ТЕХНІЧНИЙ ЩИТ: ЯК НАТО СТВОРЮЄ ШІ-МЕРЕЖУ ДЛЯ ЗАХИСТУ ВІД РОСІЇ

Військова агресія Росії проти України докорінно змінила уявлення про сучасну війну, перетворивши поле бою на полігон для змагання технологій. Головний висновок, який зробили аналітики Північноатлантичного альянсу, очевидний: класична глибока оборона за рахунок масових армій минулого відходить на другий план. Майбутнє належить автономним системам. Реагуючи на зростаючу загрозу з боку Російської Федерації, НАТО розпочинає реалізацію одного з найамбітніших проєктів у своїй новітній історії: розгортання масштабної системи безпілотних апаратів та штучного інтелекту вздовж усього східного флангу, від Фінляндії до берегів Чорного моря. Ця ініціатива отримала назву Eastern Flank Deterrence Line (EFDL) — Лінія стримування східного флангу. Її головна мета полягає у створенні «технологічного щита», який дозволить зафіксувати будь-яку агресивну дію сусіда ще на етапі підготовки і відповісти на неї з мінімальними ризиками для життя військовослужбовців союзних країн.

Ідея створення такої системи виникла не у вакуумі. Прямим каталізатором став досвід Збройних сил України, які в умовах дефіциту класичних артилерійських боєприпасів та авіації зробили ставку на безпілотні технології. Саме в Україні ШІ вперше почали масово застосовувати для розпізнавання замаскованих цілей, автоматичного коригування вогню та навігації дронів в умовах жорсткого радіоелектронного придушення (РЕБ). Військове керівництво НАТО детально проаналізувало ці уроки. Колишні концепції оборони, що спиралися на тривалу логістику

Майор армії США Бен Шифф.
Фото Фредріка фон Еріхсена для видання BILD

та перекидання важкої техніки, визнали занадто повільними для реагування на сучасні гібридні загрози, такі як постійні порушення повітряного простору російськими ракетами та дронами-камікадзе в Польщі, Румунії чи країнах Балтії. EFDL покликана змінити правила гри, створивши першу у світі повністю інтегровану міждержавну лінію роботизованої оборони.

Нова оборонна концепція НАТО це не просто закупівля великої кількості безпілотників. Це складна трирівнева екосистема, де ключову роль відіграє інформаційна інтеграція.

Перший рівень — глобальний збір даних. Тисячі наземних сейсмічних, акустичних та тепловізійних сенсорів, розгорнутих уздовж кордону, працюватимуть у цілодобовому режимі. Їх доповнюватимуть супутникові угруповання та розвідувальні безпілотники стратегічного рівня.

Другий рівень — аналітичне ядро

на базі штучного інтелекту. Мільйони гігабайтів інформації стікатимуться в єдину захищену військову хмару. ШІ здатний миттєво відсіювати цивільний трафік або міграцію тварин від реальних військових загроз. Він аналізуватиме переміщення російської техніки, виявлятиме приховані позиції РЕБ та артилерії, прогнозує ймовірні напрямки провокацій за лічені хвилини. Це завдання, на яке аналітикам-людям раніше знадобилися б години.

Третій рівень — виконавчий механізм, що складається з роїв повітряних, наземних та морських безпілотних платформ. За словами майора армії США Бена Шиффа, представника НАТО з цифрових систем, керувати такою кількістю техніки вручну неможливо. Рої дронів діятимуть автономно: ШІ прокладатиме маршрути, розподілятиме ролі всередині групи (який розвідник, який ретранслятор, який ударний) та виводитиме апарати на цілі в обхід російських систем ППО.

Проект EFDL не обмежується лише літаючими роботами. Значну увагу приділено наземним роботизованим комплексам. Кордони між країнами Балтії та Росією проходять через складні лісисті та болотисті ділянки, де утримувати класичні військові застави важко і небезпечно. Планується, що наземні безпілотні платформи візьмуть на себе функції патрулювання, мінування та розмінування, а також логістичного забезпечення. Вони доставлятимуть боєприпаси та медикаменти до віддалених передових позицій без залучення водіїв, що знизить вразливість ліній постачання перед артилерійським вогнем супротивника.

Широке впровадження ШІ у військовій сфері традиційно викликає серйозні дискусії в суспільстві та серед правозахисників. Чи здатна машина самостійно ухвалити рішення про відкриття вогню?

У НАТО чітко зазначають: етичні червоні лінії не будуть порушені. Попри те, що штучний інтелект здатний самостійно виявити, класифікувати та супроводжувати ціль, фінальну команду на знищення об'єкта завжди даватиме людина-оператор, що перебуває в захищеному командному пункті за сотні кілометрів від передової. Концепція "human-in-the-loop" (людина в управлінні) залишається непорушним стандартом Альянсу. ШІ лише економить час, готує розрахунки та мінімізує час від виявлення загрози до її нейтралізації.

Створення системи ШІ-дронів на східному фланзі це довгостроковий і фінансово місткий проєкт, який вимагатиме від країн-членів НАТО не лише значних інвестицій, а й синхронізації національних законодавств у сфері використання повітряного простору та військових технологій. Водночас це чіткий сигнал Кремлю: Альянс готовий захищати свій суверенітет за допомогою технологічної переваги.

Замість будівництва бетонних стін зразка XX століття, Європа закривається цифровим, невидимим, але смертоносним щитом. І те, що ця система народжується на основі досвіду українських воїнів, свідчить: майбутнє глобальної безпеки вже сьогодні пишеться на полі бою в Україні.

Олександра Чорна

СКАНДАЛ У ПРЯМОМУ ЕФІРІ: NASA ПОКАЗАЛО КРИМ ЧАСТИНОЮ РОСІЇ ПІД ЧАС ТРАНСЛЯЦІЇ СОНЯЧНОГО ЗАТЕМНЕННЯ

Американське космічне агентство NASA опинилося в центрі гучного міжнародного скандалу. Під час офіційної багатомільйонної трансляції повного сонячного затемнення 12 серпня відомство продемонструвало карту Європи, на якій тимчасово окупований Кримський півострів був графічно зображений як частина Росії. Така недбалість агентства викликала хвилю обурення серед української спільноти.

Подія, що прикувала увагу всього світу, мала стати тріумфом науки. Перше за останні 27 років повне сонячне затемнення над материковою Європою збирало біля екранів мільйони глядачів. NASA вело прямий репортаж, показуючи рух місячної тіні через Гренландію, Ісландію та Іспанію. Проте приблизно на дев'ятій хвилині ефіру замість астрономічних відкриттів глядачі побачили грубу геополітичну помилку.

На мапі, яка відображала зони видимості космічного явища, державний кордон України був проведений так, що Крим опинився відрізанним від материкової частини країни. При цьому між півостровом і територією Росії жодних ліній розмежування нанесено не було, що візуально приєднало його до складу країни-агресора. Цікаво, що інші тимчасово окуповані Росією території на сході та півдні України (зокрема Донецька, Луганська, Запорізька та Херсонська області) на

Ввечері 12 серпня Національне управління з аеронавтики і дослідження космічного простору (NASA) під час трансляції сонячного затемнення показало Крим російським.

Фото: Скриншот відео NASA від ТСН

мапі космічного агентства залишилися в межах законних українських кордонів.

Реакція українського суспільства та засобів масової інформації була швидкою та твердою. Провідні українські медіа закликали NASA негайно виправити графіку та надати офіційні пояснення. Користувачі соціальних мереж та лідери думок наголосили, що показ подібних мап державною установою США прямо суперечить офіційній зовнішній політиці Вашингтона, який беззаперечно визнає суверенітет і територіальну цілісність Ук-

раїни в межах міжнародно визнаних кордонів 1991 року.

Хоча текстові матеріали на сайті NASA описували суто географічні параметри затемнення і не містили політичних заяв, використання хибного візуального супроводу завдало значного удару по репутації організації. І хоча причиною помилки міг стати і людський фактор, і автоматичний імпорту застарілих комерційних баз даних, які використовуються для створення подібних мап, варто зазначити, що це вже не перший географічний прорахунок світових гігантів.

Раніше через некоректне зображення Криму у скандалі потрапляли, зокрема, британська газета The Times, американський телеканал CBS та корпорація Apple, яка у 2021 році була змушена виправити мапи у своїх застосунках після втручання Міністерства закордонних справ України.

Наразі українські дипломати готують офіційне звернення до керівництва космічного агентства та Державного департаменту США з вимогою провести внутрішнє розслідування. Українці очікують, що NASA не лише видалить скандальний фрагмент із запису трансляції, а й опублікує офіційне вибачення, щоб закрити простір для російських пропагандистських маніпуляцій.

Галина Янишин

ПОВОЄННА КАТАСТРОФА: ЯК ЗАХІД РЯТУВАВ СХІД ВІД СТАЛІНСЬКОГО ГОЛОДУ 1946-1947 РОКІВ

Сьогодні, коли ми говоримо про радянські злочини проти українського селянства, першим у пам'яті постає жах 1932–1933 років. Проте повоєнна історія приховує ще одну масштабну трагедію, яку радянська історіографія роками намагалася стерти з пам'яті народу або списати на «тимчасові труднощі відбудови та засуху». Мова йде про третій штучний голод 1946–1947 років. Він охопив Бессарабію, південь, схід та центр України, забравши життя щонайменше мільйона людей. Але ця трагедія стала не лише хронікою винищення, а й історією дивовижної солідарності: єдиним порятунком для сотень тисяч голодуючих стали західні області України, де радянська влада ще не встигла остаточно знищити традиційний устрій та людську мораль.

Офіційна пропаганда СРСР запевняла, що причиною повоєнного недоїдання була виключно сильна посуха 1946 року. Безумовно, кліматичний фактор мав місце, проте ключовою причиною катастрофи стала свідомо політика Кремля. Сталінський режим вимагав від УРСР неможливого: здати державі понад 5 мільйонів тонн зерна з урожаю 1946 року. Компартійні лідери у Києві, включно з Микитою Хрущовим, намагалися просити Москву знизити плани хлібозаготівель, але отримали жорстку відмову.

Замість того, щоб нагодувати власних громадян, Радянський Союз за наказом Сталіна активно експортував зерно за кордон: у Болгарію, Польщу, Чехословаччину та навіть Францію, створюючи на міжнародній арені міф про «могутню та ситу державу-переможницю». Тим часом у самих українських селах розпочався справжній терор. Спеціальні загони активістів із «червоними зірочками на кашкетах» забирали у селян усе під чисту: вигрібали останні запаси зерна, забирали курей, поросят і навіть посівний матеріал на весну. Будь-які спроби приховати жменю пшениці каралися як «саботаж» та «антидержавна діяльність», що вели прямим шляхом до Сибіру або на Колиму.

Євгенія Гук, одна з очевидців цих подій, родом з села Старокозаче, що тепер у Білгород-Дністровському районі Одеської області, згадує, що у неї, як і у багатьох дітей тих років, не було дитинства — всі боролися за

виживання. «У Молдавії батьки вимінювали речі на кукурудзянку і бринзу, а неподалик був лиман, де купували маленьку тюльку. Мамалига, тюлька — більше нічого. Батько і мій старший брат ще ловили ховрахів. А хто не мав грошей чи чогось на обмін — умирав. Труп знаходили на дорозі. Розповідали, що у селі збожеволіла жінка з'їла дитину».

Зрозумівши, що продовольство вичерпується, сім'я Євгенії, як і багато інших з півдня, центру і сходу України, зважилася на відчайдушний крок. Вони масово рушили на захід. У Галичині, на Буковині та Волині радянська влада з'явилася відносно нещодавно, тому примусова колективізація тут ще тільки починала набирати обертів, а в лісах активно діяло українське національне підпілля. Там ще залишався хліб.

Голодуючих втікачів на Львівщині та Тернопільщині місцеві жителі називали «мішечниками», а на Франківщині — «торбешниками». Їх упізнавали миттєво: виснажені, худі як скелети, у лахмітті, з порожніми мішками через плече. Шлях до порятунку був смертельно небезпечним. Підрозділи НКВС виставляли заслони на залізничних станціях та на колишньому радянсько-польському кордоні по річці Збруч. Завданням каральних органів було зупинити потік біженців. Радянська влада офіційно стверджувала, що «в СРСР голоду немає», а тих, хто шукав хліба, таврували як «провокаторів, які дискредитують радянський лад».

Люди ховалися у вугільних вагонах, чіплялися за підніжки потягів, йшли пішки сотні кілометрів під страхом арешту чи розстрілу.

«Усі вантажні потяги, що прямували на захід, були заповнені напівголодними людьми, які їхали на дахах вагонів, на підніжках і навіть на буферах. Ймовірно, залізнична адміністрація та міліція не могли зупинити цей масовий виїзд», — згадує один із очевидців тих подій, свідчення якого вдалося отримати американському ЦРУ під час їх розслідування повоєнного голоду в Україні.

На тих, кого все ж вдавалося затримати, чекала страшна доля. Згідно з архівами, здорових втікачів часто відправляли до Харкова на фільтрацію, а хворих на тиф чи виснажених радянські органи наказували «утилізувати на місці». Жахливим підтвер-

дженням цього стало масове поховання, знайдене у 2005 році на станції Підзамче у Львові, де виявили останки понад 600 жертв того голоду, серед яких було багато дітей зі слідами дострілювання.

Попри смертельний ризик (радянська влада погрожує в'язницею за допомогу східнякам), галичани проявили неймовірне гуманітарне диво. Селяни заходу України, які самі потерпали від непосильних радянських податків на кожне дерево та курку, віддавали останнє. Вони приймали біженців у своїх хатах, ховали їх у підвалах від облав НКВС, ділилися картоплею, бринзою, кукурудзяним борошном.

Втікачі везли із собою залишки колишнього побуту: килими, хустки, штори, обмінюючи їх на шматок хліба. Проте часто галицькі селяни просто не могли дивитися на людську біду і годували прибулих задарма.

«Вони всюди ходили і просили. З Вінниччини прийшла з дитиною жінка, маля пищить, а мій тато каже, що й ми не маємо нічого, але то не годен був дивитися на ту

біду. Дали їм їжу, що могли. Вони старі хустини, все, що вони мали, міняли на шматок хліба. Там був голод. Взимку і весною люди ходили і просили. Оселилося їх багато в одній хаті», — розповідає львів'янка Анна Боднар, що дитиною стала очевидцем тих подій.

Організаційну роль у порятунку людей відіграло і підпілля ОУН та УПА. Через свої листівки повстанці закликали місцеве населення всіляко допомагати братам зі сходу, показуючи наочно, що «колгоспний рай», який насаджує Москва, несе із собою лише смерть та злидні.

Цей акт милосердя мав і довготривалі наслідки. Історія зберегла багато випадків, коли врятовані східняки, повернувшись додому, згодом надсилали своїм галицьким рятівникам каністри з олією чи зерно у важкі для заходу України роки остаточного закріплення колгоспів — 1948–1949 роки.

«Василь Папуга прийняв 5 чоловік із Бессарабії, які жили у нас тиждень чи більше. Вони ходили селами і збирали продукти — муку, цукор, все, що не псувалося.

Потім якусь машину організували і поїхали. Тато пошкодував їх, виявив милосердя. А потім, коли у нас тут були проблеми з харчами, то вони вже татові прислали допомогу. Це вже я пам'ятаю добре — дві каністри олії, зерно, муку доправили до Львова, а тато виїхав за цим фірою», — згадує мешканець Львівщини Петро Мазепа родина котрого у ті часи допомагала біженцям.

Голод 1946–1947 років продемонстрував усю антилюдську сутність сталінської системи, яка використовувала їжу як зброю для упокорення непокірних народів. Водночас він зруйнував пропагандистський міф про «ідеологічний розкол» між заходом та сходом України. Перед обличчям смерті українці проявили національну солідарність, що допомогла вижити тисячам родин. Спогади очевидців тих подій, які навіть через десятиліття не могли викинути зі столу жодної крихти хліба, є нагадуванням про те, якою дорогою є ціна свободи та людської гідності.

Олександра Чорна

HOLODOMOR

Ucrainica Research Institute
Invites you to attend the lecture

Thursday, Sep. 10, 2026 - 7 pm
Westminster Room - Old Mill Toronto, 21 Old Mill Rd.

Understanding the Holodomor

Lubomyr Luciuk is a Professor Emeritus of the Royal Military College of Canada and a Senior Research Fellow of the Chair of Ukrainian Studies at the University of Toronto. The author, editor, or co-editor of 32 manuscripts, Dr. Luciuk was awarded the Cross of Ivan Mazepa in 2019 by Ukraine's president, Volodymyr Zelensky.

Visit www.ucrainica.ca for more information and to print a parking pass

Sponsors:

Українську громаду з Днем Незалежності вітають:
Дирекція і члени
Українського Культурного Центру Торонто

9 PLASTICS AVENUE • TORONTO • ON • M8Z 4B6 • TEL 416-531-3610 • FAX 416-516-4033

ШКОЛА УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ ІМ. ЮРІЯ ЛИПИ
ЗАПРОШУЄ НА НАВЧАННЯ

www.ylypaschool.com
65 Jutland Rd, Etobicoke, ON M8Z 2G6,
Toronto, ON, Canada

- Високопрофесійні та доброзичливі педагоги, сучасні навчальні програми та перевірені методики. Гуртки за інтересами.
- Учні старших класів (9,10,11) отримують кредити (HIGH SCHOOL CREDITS) для вступу до коледжів та університетів.
- Розмовляємо і навчаємо українською літературною мовою.
- Працюємо у приміщенні Holy Angels Catholic School

Вітаю, Україно! Вставай!
Борися до кінця!
За мирне, світле, чисте небо,
Та вільне краще майбуття!
Не забуваймо тих Героїв,
Котрі пішли у Небеса,
Тих, що рятують Україну,
Ціною власного життя!

Управи відділів ЛУК Етобіко-Міссісага і
ЛУ-окК відділ Етобіко, Осередку СУМ
ім. Симона Петлюри в Етобіко та
Управа Українського Дому
ім. Тараса Шевченка в Етобіко

3 ДНЕМ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ,
УКРАЇНО!
35 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Cryptocurrency Exchange
& Money Transfers

Bitcoin | Litecoin | USD Coin | Ethereum

70+ Foreign currencies in stock

Fast
Secure
Reliable

Let's connect with us

Order currency online

www.kantor.ca

Toronto
2310 Bloor St W
(416) 767-7782

Hamilton
685 Queenston Rd
(905) 661-1111

Mississauga
3643 Dixie Rd, Un 1
(905) 369-9978

North York
4400 Dufferin St
(416) 855-5770

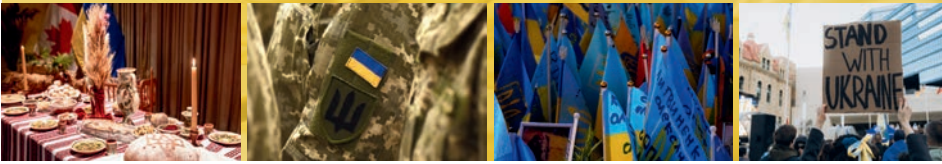
3 ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!

This August 24, we honour the strength, sacrifice, and unity of the Ukrainian people.

To the defenders risking their lives, the donors offering unwavering support, the community members standing together, and the tireless volunteers — we thank you.

Слава Україні!

 www.ucc.ca
Ukrainian Canadian Congress

Із визначним святом
Дня незалежності Українська фірма

POLANSKI MOVING
бажає своїм клієнтам

багато успіхів і плідної праці
на благо українського народу

На сусідню вулицю чи на другий берег океану - лише з POLANSKI MOVING!

Перевозимо меблі
• помешкань
• офісів

БЕЗПЛАТНА ВІЩІНА

WE SELL MOVING SUPPLIES: BOXES, WALL DROPS ETC.
LOCAL & LONG DISTANCE
24hr SERVICE
416 766-0382

BCU Financial Group

BCU Financial BCU Wealth Management BCU Insurance BCU Foundation

Вітаємо всю громаду із Днем Незалежності України!

BCU Financial Group вітає з Днем Незалежності України! Цього року ми відзначаємо 35-ту річницю відновлення незалежності України – символу незламної волі, національної гідності та одвічного прагнення українців жити у вільній і суверенній державі.

Сьогодні ми схилиємо голови перед Героями, які віддали своє життя за Україну, та висловлюємо глибоку вдячність усім, хто продовжує її захищати, підтримувати й розбудовувати – на Батьківщині та в усьому світі.

BCU Financial Group proudly stands with Ukrainians in Canada and around the world. We remain steadfast in our support for Ukraine's independence, sovereignty, and territorial integrity, and honour the courage, unity, and resilience of the Ukrainian people.

Нехай наша спільна віра, сила та любов до України наближають перемогу і мирне, вільне та процвітаюче майбутнє!

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!
СЛАВА УКРАЇНІ!

CARAVAN
GROUP OF COMPANIES

**ВОДІЇ-ПРОФЕСІОНАЛИ,
ПРИЄДНУЙТЕСЯ
ДО НАШОЇ КОМАНДИ!**

Ми цінуємо ваш досвід, підтримуємо на кожному кроці та створюємо можливості для стабільного та гідного майбутнього в Канаді.

**YOUR EXPERIENCE.
OUR SUPPORT.
A FUTURE TOGETHER.**

КОНКУРЕНТНА
ОПЛАТА ПРАЦІ
COMPETITIVE
PAY

КРОС-БОРДЕР
МОЖЛИВОСТІ
CROSS-BORDER
OPPORTUNITIES

СУЧАСНИЙ
АВТОПАРК
NEWER
EQUIPMENT

БЕЗПЕКА ТА
ПІДТРИМКА ВОДІЇВ
SAFETY & DRIVER
SUPPORT

905-338-5885

ckapasky@caravangroup.com

caravangroup.com

2284 Wyecroft Rd Oakville

НОВА КРАЇНА.
НОВІ МОЖЛИВОСТІ.
НЕЗМІННІ ЦІННОСТІ.

NEW COUNTRY.
NEW OPPORTUNITIES.
SAME VALUES.

МИСТКИНЯ ЗОЯ ЛІСОВСЬКА (1927-2026)

Зоя Лісовська, одна з найбільше відомих і найстарша з українських мисткинь у Західній Європі відійшла у Вічність на сотому році життя 6-го липня 2026 р. в Женеві в Швейцарії. Вона родилася в Україні, але мистецьку освіту здобула вже на еміграції і формувалася як творча одиниця поза межами батьківщини.

Народилася Зоя Лісовська 14 травня 1927 р. у Львові в родині мистців. Тато, Роберт Лісовський (1893-1982), визначний український графік, був учнем Юрія Нарбута, батька відродження української графіки на початку 20-го століття. Мати Стефанія Туркевич (1898-1977) була піаністкою і талановитою композиторкою. Малою дитиною Зоя жила в Берліні, де батьки студіювали, а відтак в Празі де тато був професором в Українській Академії Мистецтв, а мама працювала

Зоя Лісовська.
Автопортрет, 1980 р.

Селянську, (пізніше відому як Віра Вовк письменницю) ровесницю з якою зав'язала надзвичайну дружбу на все життя. З початком Другої Світової Війни коли москалі окупували Львів виїхала з родиною Селянських на Захід. В Дрездені разом з Вірою вчилася в німецькій гімназії, захоплювалася мистецтвом і співом. Зимом 1945 року роз-

Англії. В Лондоні Зоя одержала стипендію до Polytechnic School of Art. В 1951 році отримала National Diploma in Design, спеціальність в ілюстрації та дістала першу нагороду за дереворит. Її дипломна праця у формі альбому ілюстрацій про Гуцульщину увійшла до архівів Міністерства Освіти Англії як особливий і краший приклад кінцевої праці.

Коротко працювала на фабриці вітражів як дорадник шефа у виборі кольорів. Одержала стипендію від Єпископа Івана Бучка на студії в Академії Мистецтв у Римі в професора Роберта Меллі який подбав про продовження стипендії на ще три роки. Вивчала фреску, мозаїку, кераміку та емаль. Відновила знайомство з приятелем дитячих літ Олегом Нижанківським і переїхала до Женеви де одружилася. Олег був солістом Женевської опери. Зоя виграла конкурс для мецо-сопрано в оперному хорі і стала заробляти на прожиток музикою, народила двоє дітей - Ладу і Романа. Щойно після одержання громадянства дістала працю учительки мистецтва у державних школах де працювала 16 літ. Ввесь час рисувала і малювала.

Мисткиня черпала надхнення для творчості з щоденного життя, виступів в опері, довілля, подорожей, української етнографії і фольклору та релігії. Крім фігурних композицій малювала краєвиди, натюрморти і портрети. Від початків Зою Лісовську притягала українська тематика, як видно з таких картин як Троїсті музики (1953), Дівич Вечір (1960) та Жінка з Київщини (1991) де представлені традиції народного мистецтва і виступають персонажі в українських одягах.

Напряму у якому працювала Зоя експресіоністичний. Ціль мисткині передати атмосферу і переживання, схопити настрій чи рух, а не відтворити реальних, фізичний світ. Тому мисткиня не зупиняється на деталях, а концентрує увагу на ефектах барв і кольорових плям. Вона вміло володіє багатством красок і має надзвичайно чутливе відчуття нюансів кольорів якими будує форми і композиції, творить кольоровими мазками в протизагаду до ліній чи рисунку.

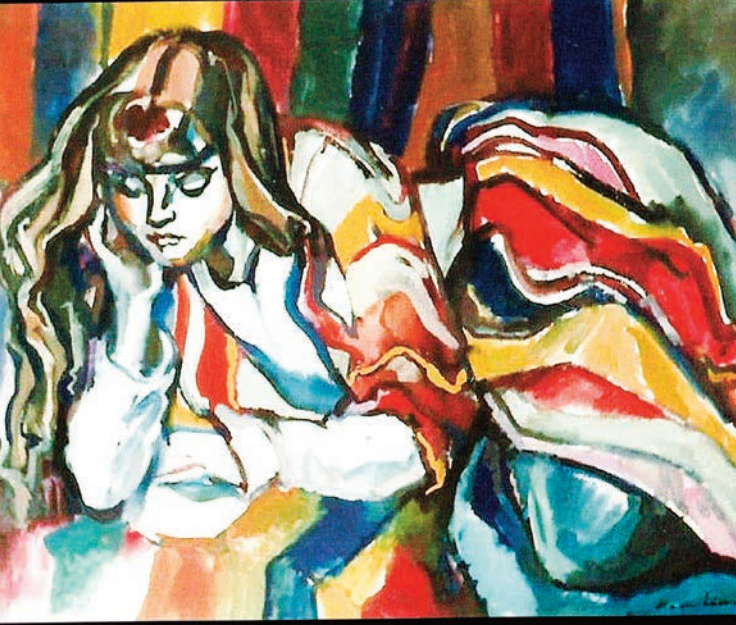
На особливу увагу заслуговує вишукана палітра часто в синіх і охрово-брунатних кольорах. Улюблений матеріал це гваш на папері, водна фарба, але не прозора, як акварель, а більше подібна до

Зоя Лісовська. Дівич-вечір, 1960 р.

Старий дім у Салґеші, 1990 р.

Лада, 1980 р.

Олег в опері Моцарта, 1967 р.

над докторатом з музикології у Карловому Університеті. Від 1934 року жила у Львові де ходила до Рідної Школи і на лекції фортепіану у Василя Барвінського. Запізнала Віру

сталася з Вірою коли переїхала до Відня до мами. Щоб уникнути советські репатріаційні комісії родина переїхала до англійської зони в Австрії, відтак до Італії, а згодом до

Ажурне побережжя, 1985 р.

темperi. Вона найкраще підходять творчому темпераменті мисткині, яка працює швидко, спонтанно та інтуїтивно, передаючи бачене і відчуте динамічними мазками пензля впевненої руки, як на приклад в Автопортреті (1980) та Лада (1980).

Зоя Лісовська також створила більше графічні картини тушем і акварелями в яких поєднувала релігійну тематику з українською, як на приклад в Мадонна зі соняшниками (1957) та Колядка (1957) де бачимо Богоматір з Ісусом на тлі дерев'яної церкви з банями. Її різдвяні картки, такі як Різдвяна Мадонна (1960) і Гуцульська Мадонна (1960) також виконані тушем де посилено виступає рисунок.

Відмінними від картин є ікони виконані на камені. Вони намальовані темперою. В більшості це своєрідні інтерпретації візантійсько-ук-

Обкладинка книжки Віри Вовк „Іконостас України”, 1988 р.

раїнських іконографічних типів і композицій. Переважають зображення Божої Матері, як Богородиця (1996), найчастіше з Ісусом як Ви-

діння (1996). Змістом та композиціями це наче фрагменти старих малюнків на камяних плитках різної величини і форми. Репродукції ікон на

камені бачимо на обкладинці і в тексті книжки поезій її посестри Віри Вовк Молебень до Богородиці (1997).

Праці мисткині також появились в парі з поезіями Віри Вовк у таких книжках, як Меандри (1977), Іконостас України (1988 і 1991) і Жіночі Маски (1993).

Зоя Лісовська належить до трьох поколінь українських мистців родини Лісовських. Вона пішла слідами батька Роберта Лісовського. Її донька і внучка Роберта, Лада Аріяна Нижанківська Кукс також малярка. Спільні виставки „Трьох поколінь Лісовських” відбулися в Нью Йорку, Вашингтоні та Філадельфії 1989 р.

Мисткиня виставляла свої твори в багатьох країнах на трьох континентах. Індивідуальні виставки відбулися в Мюнхені (1957, 1970), Ріо де Женеїро (1960), Нью Йорку (1964, 1970, 1989), Торонті

(1964, 1968, 1997), Чикаго (1969), Філадельфії і Вашингтоні (1989), Лондоні (1991), Львові (1991) і Женеві (1997).

Зоя Лісовська мисткиня з інтернаціональним визнанням. Її праці позначені своєрідним почерком, що визначає самобутність її творчості. Монографія Романа Яцева Зоя Лісовська. Джерела пристрас-ті вийшла 2018 р. у Львові.

На завершення цитую слова мисткині зі статті мистецтвознавця Романа Яцева зі Львова.

Музика й поезія невідлучно супроводжали мою малярську творчість. В перехрестях найрізномірніших течій і мистецьких напрямків та у сприйманні своєї епохи, як жінка витворилось моє своєрідне кредо гуманізму на-снаженого любов'ю до рідного.

д-р Дарія Даревич,
історик мистецтва
Торонто

Зоя Лісовська. Гуцульська Мадонна, Різдвяна картка, 1960 р.

Зоя Лісовська. Мадонна зі соняшниками, 1957 р.

Видіння 1996 р. Ікона на камені.

ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР СУМ «ІСКРА НАДІЇ»

Учасники табору на фініші «Кольорового забігу»

Переможці конкурсу талантів.

Горді сумівці з українськими прапорами.

Виховно-відпочинковий табір СУМ «Іскра Надії» відбувся на оселі «Веселка» біля Актона, Онтаріо, від 12 до 25-го липня 2026 р.Б. Табір був присвячений на честь 4-го року незламності України. Через тему табору юнацтво мало нагоду більше дізнатися про сучасну Україну, її традиції та незламність українського народу.

Впродовж двох насичених тижнів 118 молодих сумівців з 6-ох осередків південного Онтаріо (і також з Америки!) мали нагоду багато навчитися про свою віру, українські традиції, сучасну Україну, життя в природі, а також займалися спортом, плавали, співали, займалися рукоділлям та мали різні цікаві заходи, включно з вогниками та забавами.

До команди табору входили: комендант Аделія Шпитковська, бунчужний Михась Зелик, головні виховники Лариса Волошанська і Леся Грицишин, писар Джен Стецькі, адміністратор Маркіян Харко, медсестри Віка Скіра і Калина Гуцул, медбрат Богдан Олексів, та обозні Борислав Стець і Оріана Стець.

Табір розпочався Св. Літургією, котру відправив о. Роман Дусановський, довголітній сумівець, з до-

«Є ЖИТТЯ ПІСЛЯ АМПУТАЦІЇ»: 2,000 КІЛОМЕТРІВ НАДІЇ УКРАЇНОЮ

Канадський ветеран Якоб Кепка вирушає у велоподорож, щоб підтримати українських ветеранів, які втратили кінцівки

Для Якоба Кепки подорож Україною вимірюється не лише кілометрами. Її справжня мета це люди, яких він зустріне на шляху, їхні історії та надія, яку він прагне їм подарувати. Канадський ветеран польського та німецького походження, колишній морпіх США, велолюбитель і людина з ампутацією ноги вище коліна, Кепка 24 серпня вирушає у свою другу Hope Raising Expedition II, шести тижневу подорож Україною протяжністю близько 2,000 кілометрів від Львова до Києва.

Напередодні поїздки Якоб поспілкувався з «Гомоном України» про свій життєвий шлях, зв'язок з Україною та місію, яка стала для нього особистою справою.

Кепка виріс у 1960-х роках на невеликій канадській фермі. Сусідня ферма належала українській родині, а його батько-поляк потоваришував із сусідом-українцем. Попри різне походження та мови, їх об'єднувала міцна дружба. У дитинстві Якоб часто бував із батьком в українській залі в Ошаві. Особливо він запам'ятав похорон батькового друга, тоді вперше і востаннє побачив, як батько плакав, виголошуючи прощальне слово. Цей спогад залишився з ним на все життя.

В молодості Кепка обрав військову службу і вступив до Корпусу морської піхоти США. Після медичного звільнення зі служби розпочався інший, значно складніший етап його життя. Після численних операцій на коліні, семи заміна колінного суглоба та тривалих ускладнень у лютому 2014 року йому ампутували ногу вище коліна. Перед собою Якоб поставив дві цілі: навчитися їздити на велосипеді з протезом і ходити так, щоб сторонні не помічали ампутації. На опанування велосипеда знадобилося близько трьох років. Завдяки підтримці Challenged Athletes Foundation (Фонд підтримки спортсменів з інвалідністю) та її програми Operation Rebound («Операція «Відновлення»») він отримав спеціальне обладнання і професійне навчання, зокрема тренувався в Іспанії. Він навчився їздити велосипедом. І відтоді продовжує їздити.

Від безсилля до дії

Після початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році Кепка не міг змиритися з відчуттям безсилля, перебуваючи далеко від України. Як ветеран, який володіє польською мовою, він долучився до гуманітарної місії на польсько-українському кордоні, де працював перекладачем. Згодом через організацію Folkowisko Association поїхав в Україну й чотири місяці допомагав відновлювати медичну клініку в селі Нагачів Яворівського району Львівської області. До роботи приєднався і його син, професійний столяр, який приїхав із Франції. Саме під час першої поїздки Україною сталася зус-

Якоб Кепка під час відвідин реабілітаційного центру в Україні, де він спілкувався з ветеранами та людьми з ампутаціями.

тріч, яка змінила його життя. У Львові, неподалік Оперного театру, Кепка помітив молодого чоловіка, ветерана з ампутацією, який поглянув на його сучасний біонічний протез. У цьому погляді Якоб побачив біль, розпач і розгубленість, які надовго залишилися в його пам'яті.

«Я шкодую, що тоді не підійшов до нього», — згадує Якоб. Він ніколи

Повернувшись до Канади наприкінці 2022 року, Кепка почав збирати протезне обладнання для України. За підтримки Penta Foundation вдалося зібрати та відправити 14 коробок необхідних матеріалів протезування. Частину власного протезного обладнання Якоб також передав українцям. А потім два роки готувався до своєї

Якоб Кепка їде на велосипеді з остеointегрованим протезом. Щоб опанувати техніку їзди після ампутації, йому знадобилося три роки наполегливих тренувань.

не дізнається, хто був той молодий чоловік. Але саме ця зустріч стала одним із головних поштовхів до нинішньої місії Кепки. Відтоді він прагне говорити з українськими ветеранами, які втратили кінцівки, ділитися власним досвідом і показувати їм: ампутація не означає кінець повноцінного життя.

Від допомоги протезами до велоподорожі

першої великої велоподорожі. У 2024 році, у віці 67 років, він вирушив із Кракова до Києва. На старті його підтримали українці, які через війну опинилися в Польщі, а також Генеральний консул України, який частину маршруту проїхав разом із ним. Під час подорожі Кепка відвідував лікарні та реабілітаційні центри, спілкувався з ветеранами, відповідав на запитання і просто слухав їхні історії. Його метою було не лише

привернути увагу до проблеми протезування. Він хотів показати власним прикладом, що після травми життя може продовжуватися.

«Здібні по-іншому»

Кепка не любить визначення «інвалід». Він говорить про людей, які є «здібними по-іншому». Він добре знає, наскільки складним є шлях реабілітації. У Торонто Якоб проходив відновлення у West Park Healthcare Centre під наглядом і керівництвом доктора Петра Деркача. Для нього реабілітація це не лише навчитися користуватися протезом. Це можливість знову навчитися жити, працювати, займатися спортом і будувати майбутнє.

І наслідки ампутації стосуються не лише самого ветерана. Травма змінює життя всієї родини, її побут, фінансові обставини, емоційний стан і плани на майбутнє. Саме тому Кепка прагне повернути людям не тільки мобільність, а й відчуття можливості. Цьогорічна експедиція буде довшою і складнішою. Кепці виповниться 69 років, нещодавно він також пройшов лікування від колоректального раку і перебуває в ремісії. Попри це, він знову сідає на велосипед.

Маршрут від Львова до Києва становитиме близько 2,000 кілометрів. На шляху заплановані зустрічі з ветеранами, відвідини реабілітаційних центрів і лікарень, а також участь у конференції Protez Hub в Івано-Франківську та зустрічі в центрах Superhumans і Unbroken. Фізично це буде непросто. Але Кепка зосереджений не на собі. Він їде заради тих, хто сьогодні вчиться жити після важких поранень. За ветеранів, які втратили кінцівки. За їхні родини. І за молодих людей, чиє життя війна змінила назавжди. Своє натхнення Якоб знаходить у молитві святого Франциска Ассізького, особливо в словах: «Де є відчай — принеси надію».

Для нього це не просто молитва. Це принцип життя.

24 серпня він вирушить зі Львова в напрямку Києва. Кожен кілометр цієї дороги буде присвячений українським ветеранам, які заплатили високу ціну за захист своєї країни. Підтримати Hope Raising Expedition II можна через BCU Foundation. Зібрані кошти допоможуть забезпечити українських ветеранів необхідною протезною допомогою. Бо іноді для того, щоб знову повірити у майбутнє, людині потрібно лише побачити того, хто вже пройшов цей шлях і продовжує рухатися вперед.

Надя Герелюк

ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР СУМ «ІСКРА НАДІЇ»

➔ Закінчення з стор. 13

помогою піддякона Романа Федіва з церкви Свв. Кирила і Методія в Сейнт Катеринс. Другу Св. Літургію, в половині табору, відправив о. Борис Гимон з церкви Св. Йосифа в Оквил.

Кожний день починався спільною молитвою та піднесенням українського прапора на ранньому апелі. Відтак, після сніданку та чищення паланок, юнацтво розділялося на групи та займалося різноманітними заняттями.

Під час спорту юнацтво, під уважним доглядом под. Тіни Трушик, грали у волейбол, футбол, фризбі, та провели турнір ФІФА — це розвивало спортивні здібності та дух справедливого змагання та дружби.

На ротації рукоділля, котрим провадила под. Адріанна Одомірок, таборовики навчалися вишивати, плели вінки та виробляли хрести на Івана Купала, робили пташки на коровай у підготовці до таборового весілля, робили вервочки для воїнів на передовій та інші творчі роботи, пов'язані з українськими традиціями.

Под. Оля Михайлюк провадила заняття теренознавства, котрі навчали дітей орієнтування в терені, читання мап, в'язання вузлів, будування шелесів (схованки) в лісі та практичних порад на природі.

Под. Оксана Фук провадила співом, і на оселі лунали веселі голоси юнацтва. Таборовики співали таборову пісню «Іскра Свободи», а також інші українські пісні, які вибирали самі юнаки та юначки, серед яких були «Водограй», «Червона рута» та інші відомі українські твори. Також під час спільних співів звучала сумівська пісня «Вгору прапори», що є невід'ємною частиною сумівської традиції.

Окрім щоденних ротацій, кожний курінь мав нагоду вибрати свою назву та курінну пісню, а також працювати разом над курінною роботою. Під час таборової гри «Виживальник» курені представили свої назви, пісні та творчі виступи, що допомогло зміцнити співпрацю та курінний дух. Це відбувалося під дбайливим проводом виховників: Софія Лаба, Олена Чобот, Марія Апонюк-Савич, Софія Фарина, Дана Колотило, Алія Шпитковська, Калина Гуцман, і Лесик Чолій, та впорядників: Данило Поцюрко, Ростик Кокіш, Максим Темех, Іван Штопко, Борис Загороднов, Дем'ян Галас, Лука Сташко, Владислав Коваленко, Лука Крайник, Моллі Грицина, Юлія Заєць, Олеся Савчук, Інеса Грицишин, Анна Сокирко, Ксеня Таранько, Анастасія Кадлец, Ірина Морчко, Алекса Гемон, Софія Мазур, Меланія Казак, Текля Фігол, Іванка Данилюк. Це дійсно найважча праця на таборі, адже це постійна відповідальність за юнацтво — наших найважливіших членів табору.

Юнацтво також мало нагоду провести день поза оселею під час виїзду до Kelso Conservation Area, де відбулися прогулянка, спортивні заняття, купіль та інші таборові заходи.

Також були різні цікаві заходи і події для цілого табору — Івана Ку-

Фестиваль водних ліхтариків СУМу.

пала, Вечірка “Алога”, Показ Талантів, Таборові “Треммі”, Таборове Весілля, Кольоровий Забіг, теренова

Отець Борис Гимон благословляє вервиці, виготовлені для українських військових.

гра та інші. Таборовики також долучилися до відзначення 80-ліття

СУМ у діаспорі, запаливши та випустивши ліхтарики з ювілейним логотипом організації.

Через погану погоду — страшну жару та повітря, насичене димом внаслідок пожеж у північному Онтаріо — декотрі заплановані заняття були або скасовані, або замінені. Незважаючи на це, таборовики провели чудові два тижні на природі, навчилися цікавих речей, мали незабутні пережиття і з нетерпінням чекають повернутися наступного року на сумівський табір на Веселці.

Подяка всім спонсорам та волонтерам, котрі уможливили цей надзвичайний табір для нашої сумівської молоді.

Лесик Чолій

Родина Вжесневських та всі працівники пекарні
"Future Bakery" Вітають українську громаду
з Днем Незалежності!
НаємаВ часе Виконати заповіт Тараса Шевченка:

"...і вражого злого кров'ю
волю окропите."

Factory Outlet
106 North Queen St.
Etobicoke, ON
Tel.: (416) 231-1491
info@futurebakery.com

Пон – П'ятн - 9am-7 pm
Субота - 9am-6pm
Неділя - 10 am-5 pm

СТАЛІНСЬКІ ОПРИЧНИКИ БЕЗПІДСТАВНО ЗААРЕШТУВАЛИ НАДІЮ СУРОВЦОВУ

На початку липня мені випала нагода ознайомитися зі спеціальним випуском «Гомону України». Серед багатьох змістовних публікацій особливу увагу привернула стаття професора-емерита Івана Яворського «Чому важливо пам'ятати дисидентів радянської України?». У своєму матеріалі автор, зокрема, згадав Бориса Антоненка-Давидовича та Надію Суровцову. Саме постать цієї непересічної українки, її незламна доля та трагічний життєвий шлях спонукали мене написати цю статтю, як ще одну данину пам'яті жінці, яка стала жертвою сталінського терору, але не втратила людської гідності та вірності своїм переконанням.

Надію Суровцову заарештували 1927 року. Без суду її ув'язнили й відправили на заслання, де вона перебувала до 1954 року. Вона була однією з тих, хто зазнав жорстоких переслідувань і тортур у сталінських тюрмах. Без жодних підстав для арешту її вирвали з нормального життя, відірвали від родини, а її ім'я несправедливо затаврували ганьбою, як злочин проти неї. На сторінках 17-томної «Української радянської енциклопедії» не знайшлося місця навіть для згадки про Надію Віталіївну. Її життєвий шлях не визнала і Спілка письменників України.

1896 року народилося в Києві, на Подолі, біляве дівчатко, котре назвали - Надія. Того ж часу жандарми влаштували обшук, перетрусили шафи й скрині а дрібним шматтям, а батька маленької Надійки, студента юридичного факультету Київського університету, вислали на заслання. Донечка з матір'ю, яка вчителювала в Маріївській гімназії, залишилися самі. Жили вони на Великій Підвальній у будинку заможної хрещеної матері Надії.

Згодом батька, через хворобу очей і на прохання дружини, відпустили з тюрми. У київський період у родині розмовляли переважно російською мовою, але в бабусі на Полтавщині Надійка спілкувалася українською.

У 1903 або на початку 1904-го року родина переїхала до Умані. Там Надія здобула семирічну гімназійну освіту, а згодом вступила на історико-філологічний факультет Петербурзького університету, де навчалася до 1917 року. Батько наполягав, щоб донька здобувала освіту в Києві, однак вона твердо стояла на своєму, кажучи: «Ну і що, дочка буде жити без вищої освіти?». У цьому її підтримала мати, яка всіляко сприяла навчанню доньки.

Після Лютневої революції 1917 року Суровцова повернулася до Києва, де працювала в Центральній Раді, а за часів Гетьманату — в секретаріаті Міністерства закордонних справ. 31 грудня 1918 року разом із представниками дипломатичної місії тодішнього уряду України вона емігрувала до Австрії.

У Відні Надія Суровцова закінчила філософський факультет університету і, захистивши дисертацію «Богдан Хмельницький та ідея української державності», здобула науковий ступінь доктора філософії. Деякий час

працювала викладачкою у Віденській сільськогосподарській академії. В еміграції вона брала активну участь у діяльності «Міжнародної жіночої ліги миру і свободи» у Відні, Гаазі, Амстердамі, Парижі та Вашингтоні. Певний час очолювала й виконувала обов'язки секретаря комітету «Голуючим України».

У 1924 році Надія Суровцова відвідала США та Канаду, де виступала з промовами на численних мітингах. Про цю поїздку згадував Петро Крав-

Надія Суровцова та її заступник Олександр Шуберт у робочому кабінеті Секретаріату іноземних справ УНР, 1918 рік (Фото: МЗС України)

чук у 1970-х роках. Він писав: «Надія перейшла повністю на комуністичну платформу і, повернувшись зі США, вступила до лав Австрійської комуністичної партії. Перекладала твори Володимира Ілліча Леніна для видавництва «Малік». Перекладала художні твори Василя Стефаника, Володимира Короленка та інших письменників і видала книжку «Українські народні казки». Десятки статей і новел з'явилися в журналах «Робітниця» у Вінніпезі, «Нова громада» у Відні, «Українських щоденних вістях» у Нью-Йорку та «Робітничій газеті» у Відні».

У 1925 році Надія Суровцова повернулася спочатку до Москви, а згодом до Харкова. Працювала в Народному комісаріаті закордонних справ. Одночасно опрацьовувала матеріали для книжки, яку планувала підготувати спільно з істориком Дмитром Багалієм. Одного дня вона вирушила по гроші, а саме гонорар який мала отримати у Державному видавництві України (ДВУ) за раніше

Надія Суровцова

здані переклади. По дорозі зустріла Бобку Козловського, який наказав їй негайно зайти до Євгенєва — начальника контррозвідки.

Коли Надія увійшла до його кабінету, той сказав: «По речі ми пошлемо, їх принесуть. А ви — заарештовані. Зараз разом із вами пойдуть до вашої квартири.» Так, без жодних пояснень і без будь-якої провини, розпочався один із найтрагіч-

писати листа до матері. Потім почалися нескінченні допити, найчастіше — перед світанком. Минали дні за днями, одноманітні, нудні й сірі, тужливі та сповнені тривоги, хоча часом спогади про минуле приносили бодай короткі хвилини душевного полегшення.

Тривалий час вона перебувала у в'язниці без вироку і без суду. Згодом їй оголосили вирок згідно зі статтею, за сфабрикованим обвинуваченням у польсько-німецькому шпигунстві Надію Суровцову засудили до п'яти років ув'язнення. Після вироку її мали перевести до Бутирської в'язниці, так званої «Бутирки». Перед відправленням, з дозволу слідчих, відбулося коротке побачення з матір'ю. Мати передала доньці в дорогу високі черевики, чайник та інші найнеобхідніші речі.

В дорозі до Бутирки в автомобілі разом із нею їхав італієць-арештант, з яким Надія зуміла порозумітися. Бутирська в'язниця була переповнена: численні камери займали жінки. Тут вона отримувала мізерний пайок — кавалок хліба, трохи цукру, баланду та кашу на обід, і таку саму кашу на вечерю. Серед ув'язнених були жінки різного віку й походження, навіть монахині та ігумені, яких ув'язнили після закриття монастирів.

Поступово Надія звикала до повного відчуження від бурхливого і кипучого життя, яке так раптово обірвалося в московських казематах. Своє ув'язнення вона сприймала як випробування і водночас як форму протесту проти несправедливого таврування її ворогом радянської влади. Вона дійшла висновку, що єдиною можливою формою політичного спротиву для неї було вижити.

Своєрідним подарунком долі стало для Надії спілкування із сусідом-тюрком, слова якого вона день у день занотувувала до власного словника. Підтримкою були й розмови з українцем, заарештованим у справі Української автокефальної православної церкви. Проминали літа, осені, зими й весни, минали роки. Харчування ставало дедалі гіршим, посилки надходили все рідше, а після смерті найріднішої матері зупинилися зовсім. Настали особливо важкі роки. Здоров'я Надії Суровцової погіршувалося, сил ставало дедалі менше. Проте вона була змушена пройти тяжкий шлях заслання на Сибір — Архангельськ, Вологду, Іркутськ, Коліму, Нижній Сеймчан та інші місця, де провела ще довгі роки свого життя.

Так минали десятиліття, відібрані сталінським режимом. Проте навіть у найважчих умовах Надія Суровцова не втратила людської гідності, віри у власні переконання і сили духу. Її доля стала одним із багатьох трагічних прикладів нищення української інтелігенції в добу сталінського терору та нагадуванням про те, якою дорогою ціною українці платили за право залишатися собою.

Павло Лопата

Фундація Будучність

Фундація Будучність - зростає, розвивається і діє згідно сучасних потреб нашої громади, але має впевнену візію на майбутнє.

Кожна пожертва, спрямована на підтримку громадських, культурних, історичних та освітніх зусиль в Канаді, є важливим знаком довіри і підтримки діяльності нашої Фундації.

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N9 Phone: (416) 763-3388 Fax: (416) 763-4512 Website: bcufoundation.com

МИ ПІДТРИМУЄМО

Історичні проекти та культурні заходи

Медичні та гуманітарні проекти

Важливі видання

Документальні фільми

Концерти та музичні записи

Молодь та спорт

Освітні, наукові, дослідницькі публікації та виставки

Громадські заходи, конференції, семінари

Проекти, направлені на зміцнення добробуту українців

Будьмо в КОНТАКТ-і

ONTARIO: Thursday at 10:00 PM
Sunday at 3:00 PM
Tuesday at 8:00 AM

ALBERTA: Sunday at 10:00 AM

British Columbia: Sun 11:00 AM

Next GEN!

ON: Thu at 11:00 PM, Sat at 9:30 PM, Sun 4:00 PM
AB: Thu at 1:30PM, Sat. 1:30 PM **BC:** Sat at 11:00 AM

ALBERTA KONTAKT: AB: SUN 3:00 PM, Mon 8:00, Tue 3:00 PM
ON: TUES 7:00 AM **BC:** SAT 15:00

STUDIO@KONTAKT.CA

Дивіться Forum TV!

Рекламується або станьте спонсором частини програми!

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM

OMNI - BC
неділя - 8 AM

*Повторення

Дивіться програму по всій Канаді на телеканалі OMNI!

 ForumTV Canada @ForumTVCanada

www.forumtv.ca | TEL: 416-572-8255 | info@forumtv.ca

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА SONG OF UKRAINE

3 понеділка до п'ятниці в 9 год ранку на www.cjmrradio.com

Також CJMR на TuneIn/iHeart

OMNI 1 - ON

субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
п'ятниця - 9 AM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB

неділя - 8 AM
вівторок - 1 PM*

OMNI - BC

неділя - 8 AM
вівторок - 10 AM*
п'ятниця - 2 PM*

*Повторення

ПЕРЕДПЛАТИТЬ

ГАЗЕТУ «ГОМІН УКРАЇНИ»

ПОСТУП

українська радіопрограма

Щонеділі 9-10 год. вечора на хвилях FM 88,9 у прямому ефірі

www.cirvfm.com

Новини з України та світу
Інтерв'ю та дискусії

Замовляйте у нас музичні вітання
Слухайте і підтримуйте нас!
Розрахунковий рахунок #43282 у кредитовій спілці Будучність

Керівник і ведуча - Любомира Матвіяс

Радіопрограма "Пісня України"

Можна слухати з понеділка до п'ятниці в 9 год. ранку на cjmrradio.com CJMR APP

<https://www.facebook.com/SOFUradio>

Smart speakers (Hey Alexa, play CJMR on TuneIn/iHeart)
SOFU.RADIO@GMAIL.COM

Плянуйте посвячення нового пам'ятника на Зелені Свята чи Великдень?

Зауважте, що виготовлення пам'ятника на замовлення може тривати від 2-х до 4-х місяців.

Замовляйте якнайшвидше, щоб уникнути розчарувань.
Фірма виготовлення пам'ятників

Eternity in Granite

вигідно розташована в бюро Цвинтаря, пропонує:

- Великий вибір граніту
- Індивідуальне оформлення на комп'ютері
- Професійні портрети та різьба
- Написи будь-якою мовою на бажання замовника
- Помірковані ціни

“Eternity in Granite” передає свої прибутки на утримання Цвинтаря. За дальшими інформаціями просимо звертатися до адміністрації.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦВИНТАР СВЯТОГО ВОЛОДИМИРА
1280 Dundas Street West
Oakville, Ontario
L6M 4N9

Тел: (905) 827-1647 1-888-386-1264
Факс: (905) 847-9108

ПЕРЕДПЛАТИТЬ

ГАЗЕТУ «ГОМІН УКРАЇНИ»

ГОМІН УКРАЇНИ

Головний редактор: д-р Надя Ґерелюк
Голова редакційної колегії: д-р Олег Романишин

Газета заснована у 1948 році видає Видавнича Спілка "Гомін України" з обмінною порукою у Торонті Онтаріо Канада
«Гомін України» – орган Українських Державницьких Організацій Канади

☎ 416-516-2443 **E-mail:** homin@on.aibn.com
Website: www.homin.ca **Адміністрація:** info@homin.ca

Postmaster, send address changes to:
"Homin Ukrainy" Publishing Co. Ltd. 9 Plastics Ave., Toronto, Ont. M8Z 4B6

Передплата:	Publication mail: \$90.00 на рік Standard mail: \$125.00 на рік	США: \$150.00 на рік Міжнародні: \$275.00
--------------------	--	--

Редакція не повертає надісланих матеріалів і не веде листування в їх справі, застерігає право їх скорочувати та справляти. Статті, підписані прізвищем чи ініціалами, не є обов'язково висловом становища редакції. У матеріалах з України збережено правопис оригіналу. Оголошення до кожного чергового числа приймаємо телефоном або письмово до П'ЯТНИЦІ, год. 1:00 по пол.

За зміст оголошень редакція не відповідає. Річники "Гомону України" та англomовного додатку "Ukrainian Echo" можна замовляти в електронному форматі.

**Вітаємо українську громаду в Канаді,
Україні та в усьому світі із Днем
відновлення Незалежності України!**

У 35-ту річницю Незалежності вшановуємо і підтримуємо наших Героїв та Героїнь, які боролися та продовжують жертовну боротьбу за Україну.

Бажаємо рідній Україні та Українцям перемоги, злагоди і процвітання!

Слава Україні! Героям Слава!

<https://www.lucorg.com/> e-mail: luc@lucorg.com
<https://www.facebook.com/LeagueofUkrainianCanadians>
Tel: (416) 516-8223

З Днем Незалежності, Україно!

Вільний народ неzlамної країни, у цей День Незалежності ми знову боремося за нашу свободу та майбутнє. Нехай всі наступні роки пройдуть під мирним небом, з процвітанням, добробутом та розумінням, що жоден ворог не зламає українців!

Хай кожен герой повернеться додому, наповнений силою духу, невичерпною енергією та незламним переконанням, що Україна понад усе!

Слава Україні! Героям слава!
ОРЕСТ СТЕЦІВ З РОДИНОЮ

Security Systems • CCTV Camera Systems
• Card Access • Detection Systems
• Home Theatre • Cabling • 24 hr. ULC Monitoring
• Central Vacuums • Sound Systems

Бажаємо вам щастя, добра і злагоди, порозуміння і згуртованості, через які пролягає шлях до нового життя, до кращого прийдешнього.
Слава Україні! - Героям Слава!

Etobicoke, Ont.
Tel.: (416) 234-8773

Myron Rosil
president

Mr security

Meest

meest.com
1-800-361-7345

**КОРПОРАЦІЯ MEEST
ВІТАЄ ШАНОВНУ ГРОМАДУ
З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!**

В цей непростий, але повний надії час, нехай наші серця наповняться силою та вірою, яка приведе нас до перемоги та відбудови Батьківщини!

Зичимо процвітання Вам, вашим рідним і нашій країні!
Будемо незалежними і вільними!

СЛАВА УКРАЇНІ!

Щиро вітаємо з Днем Незалежності України!

Нехай прагнення до волі,
яке наш народ проніс крізь віки,
допоможе перемогти ворога і
збудувати мирну, щасливу і
квітучу Україну.

Власники української
будівельної фірми

**KOSTRUBA
& SONS INC.**

165 Matheson Blvd. E. Unit 2
Mississauga, Ontario
L4Z 3K2

UCRAINICA

Щиро вітає Вас із визначним святом —
Днем незалежності України!
Пам'ятаймо про тих, хто в укриттях, хто
став біженцем з рідної землі, хто воює і
 гине за Незалежну Суверенну Соборну
Українську Державу

Дивлячись на минулий рік, завдяки
щедрим пожертвам наших прихиль-
ників, Дослідний Інститут «Украї-
ніка» зробив дуже багато. Серед най-
важливіших проєктів: розповсюд-
ження другої редакції видання до-
кументальної книжки **Holodomor:
The Ukrainian Genocide, 1932-1933**,
документальної книжки **Enemy
Archives** та короткометражних до-
кументальних фільмів **Костянтин
Бокан: один із мільйонів жертв
Голодомору** та **When We Starve**;
здійснення англomовного перекладу
документальних видань в електрон-
ному форматі: **Ukraine in the Second
World War. A New Perspective**; спе-
ціального видання **Хочу Жити** газети
«Гомін України» про членів ОУН-
УПА, в'язнів нацистських концта-
борів; англomовну книжку Данила
Чайковського **I Want to Live**; під-
тримка проєкту археологічних до-
сліджень «Гетьманська столиця» і
видання буклету **Колірний Декор
Палацу Івана Мазепи у Батурині**
та **Європейські Паралелі**; підтримка
таких важливих англomовних видань
як **Tell Them We Are Starving: The
1933 Diaries of Gareth Jones, Ukraine
Redux, Operation Payback, A Very
Delicate Matter: The Vatican and
Galicia Division 1942-1956** і **Holodo-
mor: Understanding the Great Fami-
ne of 1932-1934 in Soviet Ukraine**;

підтримка таких важливих україно-
мовних видань як **Київ проти Мос-
кви і 30 червня 1941** (Ярослав
Стецько) і **Перспективи Української
Революції** (Степан Бандера), та **На-
рис Історії Антибольшевицького
Блоку Народів** (Григорій Рій); здій-
нюється англomовний переклад мо-
нографії історика Івана Патриляка
**Визвольна боротьба ОУН й УПА
у 1939-1960 роках**; сприяння Центру
Досліджень Визвольного Руху
(Львів), Всеукраїнському Товариству
«Меморіал» (Київ), Центру історії
державотворення України ХХ сто-
ліття при Національному університеті
Києво-Могилянська Академія.

Ми щиро вдячні всім, хто не був
байдужим, хто допомагав нам у пра-
ці як морально, так і матеріально.

У цьому, 2026 році перед нами
великі завдання. Тому ми звертаємося
до кожного українця — своєю щедрою
пожертвою допоможіть нам у праці
на добро України і української спіль-
ноти.

**СЛАВА УКРАЇНІ!
ГЕРОЯМ СЛАВА!**

Наша адреса:

**9 Plastics Avenue Toronto,
Ontario, Canada M8Z 4B6**

**Tel: (416) 516-2443
Fax: (416) 516-4033**

З Днем Незалежності

УКРАЇНИ

STAND WITH
UKRAINE

Українська Друкарня

Т Р И З У Б

TRIDENT Associates Printing

Друкарські послуги та графічне оформлення:

Календарі
Річні звіти
Журнали
Книжки

Бюлетені
Програмки
Папки
Конверти

Бізнесові
форми (NCR)
Фірмові бланки
Летючки

tridentprinting@hotmail.com www.trident-printing.com

tel: 905-469-3553 • 416-856-2147

1464 Wallace Road, Oakville, Ontario L6L 2Y2

BCU Insurance

A Division of Oracle RMS

Insurance coverage for all of your life's needs and goals.

HOME

CRITICAL ILLNESS

GROUP BENEFITS

TRAVEL

AUTO

PERSONAL

LIFE

DISABILITY

416.763.8902
info@bcuinsurance.com
bcuinsurance.com

BCU Financial

MEMBER APPRECIATION SPECIAL

3.50%*

1-YEAR TERM

SIZZLING SUMMER DEPOSIT SPECIAL

4.00%*

6 MONTHS
NEW MONEY ONLY

Soak up the summer savings with BCU Financial!

* Terms and conditions apply: 1-year term only; NEW and EXISTING money; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from June 3rd, 2026. Rates are annual and subject to change.

*Terms and conditions apply: 6-month term only; NEW money only; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend, or withdraw this offer at any time. Offer valid from July 14, 2026. Rates are annual and subject to change.

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca